

Problematika zavšivení (pedikulózy) v dětském kolektivu

I přes vzrůstající úroveň osobní hygieny, zůstává veš dětská významným zdravotním problémem a to i ve vyspělé západní společnosti. Po několika letech jistého útlumu dochází nyní v dětských kolektivech opět k výskytům a to možná i ve větší míře. Toto je dáno jednak vznikem rezistence vši k účinným látkám v dříve používaných dezinsekčních přípravcích a jednak i v rozmachu používání přípravků do jisté míry alternativních. V případě, že nedojde k úplnému vyhubení všech živých vší a larev a odstranění všech vajíček (hnid) z vlasů, je opětovné rozšíření parazita v kšticí téměř jistotou a nevyžaduje žádný kontakt s jiným nemocným.

V první řadě je třeba říci, že se jedná o přenosné onemocnění. Pokud si není rodič jistý, s diagnostiku onemocnění může pomoci ošetřující lékař – praktický lékař pro děti a dorost. Na rodičích pak je provedení všech opatření souvisejících léčbou. Je také nezbytně **nutné, aby rodiče o výskytu vší u svého dítěte informovali kolektivní zařízení, které dítě navštěvuje** (mateřskou či základní školu, ale i různé zájmové skupiny nebo sportovní oddíly). Jen tak je možné, aby vedení daných institucí včas informovalo rodiče ostatních dětí o nutnosti zajištění prohlídky vlasové části hlavy a eventuálních dalších opatřeních, tak aby nedošlo k dalšímu nebo opakovanému rozšíření v kolektivu. Sami pedagogové je v tomto směru, bez souhlasu rodičů, zastoupit nemohou.

Problematika vlastního odvšivení přímo souvisí s životním cyklem parazita. Odstranění dospělých vší není příliš náročné, po **použití účinného léčivého přípravku** (v současné době na našem trhu k dispozici Diffusil H Forte s účinnou látkou dimethicon) dojde k usmrcení všech lezoucích dospělých vší i larev. Přípravek musí být ovšem **aplikován důkladně, v souladu s návodem výrobce a na celý povrch vlasové části hlavy**. Následně je potřeba všechny vší a larvy z vlasů **vyčesat jemným hřebenem (všiváčkem), nejlépe nad umyvadlem nebo vanou**. S vajíčky, tedy hnidami je situace složitější. Vajíčka klade dospělá samička a odolným tmelem je přilepuje k vlasům. Za sedm dní od naklazení se z hnid vylíhnou larvy, které ihned začínají bodat a sát krev a za další tři týdny dospívají v lezoucí veš. V současné době není na našem trhu dostupný žádný léčivý přípravek, který by účinkoval i na hnidy, ačkoliv se výrobci mnohých prostředků snaží naznačovat opak. Jedna aplikace dezinsekčního přípravku tedy nikdy nemůže být dostatečná a **je vždy nutné po uplynutí týdne od první aplikace použití léčivého přípravku zopakovat, pouhá jedna aplikace přípravku není nikdy dostatečná**. Vlastní mechanické odstranění hnid z vlasů je náročné, vyčesávání všiváčkem nestačí, je třeba každou jednotlivou **hnidu stáhnout z vlasů pomocí nehtů**, což zejména v dlouhých vlasech může být až nemožné a může snadno dojít k přehlédnutí zbylých hnid. Zejména z tohoto důvodu je nezbytně nutná opakovaná aplikace léčivého přípravku, protože i při dobře provedeném prvním zásahu můžou mít rodiče po třech až čtyřech týdnech, kdy dospějí vylíhlé lymfy ve vši, pocit, že se dítě od někoho nakazilo znovu a přitom může jít pouze o nové rozšíření v nedostatečně odvšivené hlavě.

Při výskytu zavšivení u dítěte je jako součást opatření před opakovanou nákazou potřeba vždy zajistit důkladné vyprání všech pokrývek hlavy, bund a mikin s kapucí, výměna ložního prádla, nezbytná je také prohlídka vlasů ostatních členů rodiny. Lze doporučit preventivní vyčesávání vlasů všiváčkem pro včasné zachycení výskytu a nebo volbu vhodného účesu. Je namístě poučit děti, aby si s nikým nepůjčovali žádné pokrývky hlavy a podobně.

MUDr. Eva Patrasová
Vedoucí protepidemického oddělení
Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje
se sídlem v Ústí nad Labem